

Площадкою для розвитку кластеру водних активних видів туризму в Одеському регіоні може стати смт. Сергіївка, як приваблива туристична дестинація (база – водноспортивний реабілітаційний центр «Олімп»). Пропонується почати з організації щорічного спортивно-подієвого видовищного заходу «Парусний тиждень Причорномор'я», який планується проводити на початку вересня, зібравши всі водні види спорту і туризму та тим самим продовжити туристичний сезон.

Список літератури:

1. Tourism Towards 2030 Global Overview. URL: https://www.globalwellnesssummit.com/wp-content/uploads/Industry-Research/Global/2011_UNWTO_Tourism_Towards_2030.pdf (дата звернення: 11.03.2020).

2. Мировой и российский опыт создания и развития кластеров в отрасли туризма : материалы стратегической сессии ОАО «Центр кластерного развития «Якутия». URL: <http://www.myshared.ru/slide/992909/> (дата звернення: 11.03.2020).

УДК 338.48

Матвійчук Л. Ю.

д-р екон. наук, професор,
професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи;

Лепкий М. І.

канд. географ. наук, доцент,
доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи;

Карпук І. В.,

Луцький національний технічний університет

ФОРМУВАННЯ ЕНОГАСТРОНОМІЧНИХ ТУРИСТИЧНИХ МАРШРУТІВ НА БАЗІ ГЕОГРАФІЧНИХ ЗАЗНАЧЕНЬ

Сучасні туристичні маршрути все більше включають об'єкти відвідування у вигляді різноманітних сироварень, ферм, закладів з виробництва вина тощо. Виходячи з цього, актуальним в умовах сьогодення є пошук шляхів розвитку еногастрономічних туристичних маршрутів з використанням системи географічних зазначень.

В Україні питанню географічних зазначень та їх ролі у розвитку еногастрономічного туризму присвячені праці: Архипової М.І., Басюк Д. І., Дащук Ю.Є., Ковешнікова В.С., Мезенцевої І.В., Ярошевської Т. В. та інших. Автори у своїх працях найчастіше розглядають географічні зазначення з позиції правового аспекту, зокрема, як об'єкт інтелектуальної власності. Поряд з цим, питанню їх розгляду як інструменту активізації розвитку еногастрономічних туристичних маршрутів присвячено недостатньо уваги.

Географічні зазначення є національним надбанням кожної країни, яке: інформує споживача про походження сировини, місце та спосіб виробництва продукції; виділяє товар особливої якості серед однорідних товарів-

конкурентів. Відповідно до угоди про Асоціацію з ЄС передбачено гармонізувати українське законодавства із європейським та забезпечити належну правову охорону для європейських географічних зазначень з метою здобуття аналогічної охорони для українських географічних зазначень на ринку ЄС [2]. Перехідний період для сирів пармезан, рокфор та фета, протягом якого місцеві виробники можуть використовувати ці назви, закінчується 31 грудня 2022 р, для продуктів винного асортименту – 01 січня 2026 р.

Географічні зазначення – це один з видів добровільного захисту товарів від недобросовісної конкуренції та ефективний інструмент колективного просування товарів на ринках. Географічне зазначення вказує на певну місцевість походження товару унікальної якості, традиційні методи його виробництва, ґрунтові та кліматичні особливості тощо [1].

Для активізації процесу реєстрації географічних зазначень в Україні за підтримки ЄС започатковано проект «Підтримка розвитку системи географічних зазначень в Україні». Головною метою його є допомога Україні у створенні дієвої системи географічних зазначень у відповідності до Угоди про асоціацію. Проект співпрацює із установами, виробниками, бізнес асоціаціями, об'єднаннями споживачів, туроператорами та усіма зацікавленими сторонами, які бажають вдосконалити українську систему географічних зазначень.

Досвід Європи показує, що більшість географічних зазначень стосуються алкогольних продуктів, зокрема вин. Україна в цьому випадку має ряд перспективних територій для реєстрації нових географічних зазначень.

Впровадження географічних зазначень в сегменті виноробства на території України дозволить ввести систему контролю якості продукції та слугуватиме інструментом для популяризації регіону. Для забезпечення відповідного рівня якості продукції з географічним зазначенням застосовується три рівні контролю: перший – з боку самого виробника, другий – з боку об'єднання виробників та третій – з боку незалежного зовнішнього контролюючого органу. Такий підхід є обов'язком для усіх виробників, що хочуть використовувати географічне зазначення, що дозволяє гарантувати споживачам якість [1].

Однак для того, щоб потенційні споживачі дізналися про страву чи вино з того чи іншого регіону самої лише реєстрації географічних зазначень недостатньо. Для цього необхідним є системна популяризація цих продуктів. У Європі для цього найчастіше використовують еногастрономічні маршрути – це так звані «Дороги Вина», «Дороги Смаку», «Дороги Вина та Смаку», які включають кулінарну спадщину, яка є унікальною у кожному регіоні. Турист має можливість відвідати різні виноробні, продегустувати місцеві вина, побувати на виробництві місцевих продуктів харчування та поїсти у ресторанах з традиційною кухнею.

Загалом, еногастрономічні туристичні маршрути – це інноваційний для України туристичний продукт, який сприяє комплексному розвитку територій через: підтримку виробників місцевих продуктів; збереження культурної спадщини; інтегрований розвиток агровиробництва та туризму; диверсифікацію виробничої діяльності у сільській місцевості.

Таким чином, географічні зазначення є дієвим інструментом розвитку еногастрономічного туризму в регіонах країни, що дозволяє поєднати національну історію та культуру, традиції виробництва місцевих страв та напоїв, а також представити їх як комплексний туристичний продукт потенційним споживачам.

Список літератури:

1. Матвійчук Л. Ю. Географічні зазначення як інструмент формування еногастрономічних туристичних маршрутів / Л. Ю. Матвійчук, Ю. Є. Дащук, І. В. Мезенцева // *Сучасні проблеми інформатики в управлінні, економіці, освіті та подоланні наслідків Чорнобильської катастрофи: матеріали XVIII міжнародного наукового семінару*. – Київ : Національна академія управління. – 2019. – С.35–37

2. Ярошевська Т. В. Шляхи вдосконалення законодавства України у сфері охорони прав на географічні зазначення до європейських стандартів та Угоди про асоціацію між Україною та ЄС / Т. В. Ярошевська // *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. – № 1, 2017. – С. 42–46.

УДК 338.48

Мельник І. Л.,
канд. екон. наук,
доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу,
Національний університет харчових технологій

СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КРУЇЗНОГО ТУРИЗМУ

В круїзному туризмі питання соціальної відповідальності нерозривно пов'язано з оптимальним використанням ресурсів у природних та штучних водних акваторіях. Як при становленні круїзного бізнесу, так і в умовах поточної пропозиції на світовому ринку, ландшафти та кліматичні умови, річкова та морська флора і фауна, підводні ландшафти, прибережні території, портова інфраструктура, пляжна інфраструктура, транспортна та комунікаційна мережі, ін. поряд із культурно-історичними атракціями визначають основу круїзу. На основі даних ресурсів персоналом круїзних операторів визначаються географічні райони та розробляються маршрути подорожей. Більшість компаній концентруються на територіях, які мають всі можливості для формування продукту, що посилює як конкуренцію, так і рекреаційне навантаження. Відповідно питання виснаження ресурсів, що задіяні у формуванні круїзного продукту стає центром уваги для бізнес-середовища та державних структур.

Екологізація круїзного продукту через ініціативи щодо «стійкого розвитку» круїзних суден розглядається ринком як невід'ємна ознака його